

Лекція № 2

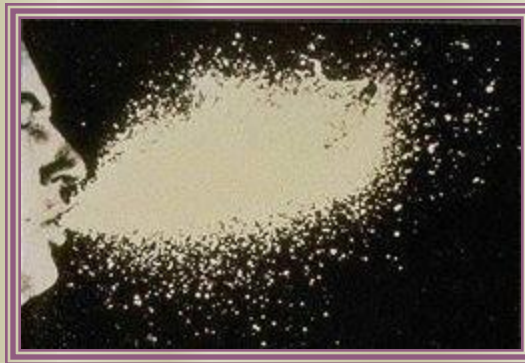

План лекції

1. Внутрішньолікарняні інфекції.
2. Поняття санітарно-протиепідемічного режиму.
3. Дезінфекція: розділи, види, методи.
4. Поняття асептики і антисептики.

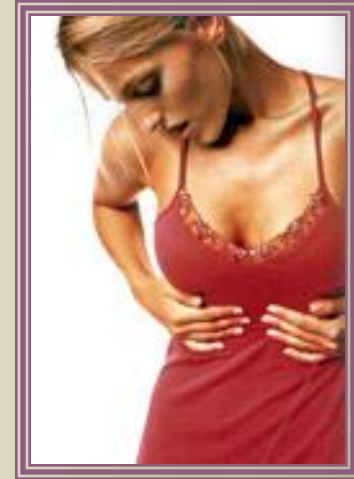
Ланки епідемічного процесу

- Джерело збудника інфекції
- Механізм передачі
- Сприятливий організм

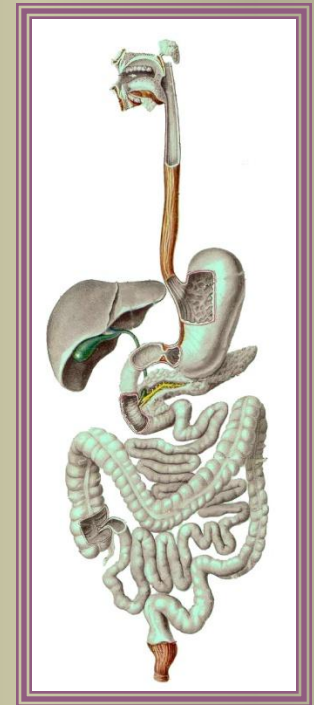
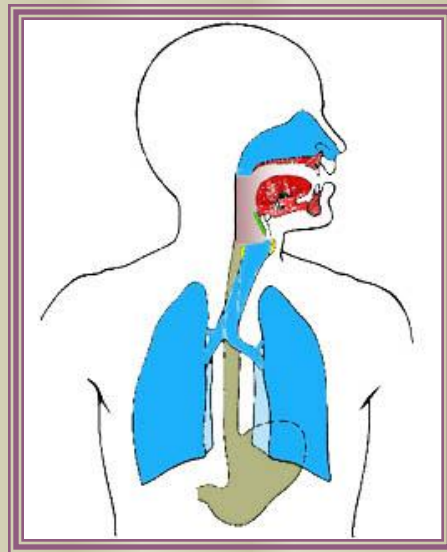
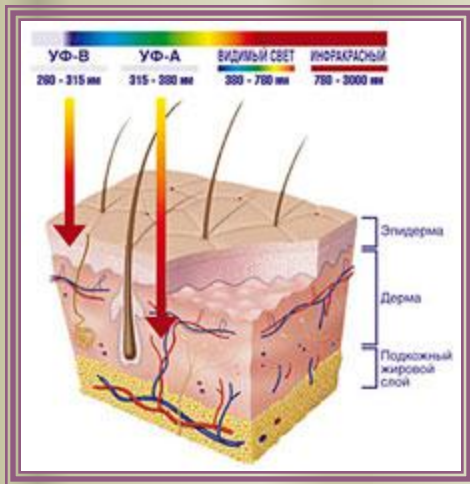
Група інфекцій

1. Кишкові
2. Дихальних шляхів
3. Кров'яні
4. Зовнішніх покривів

Первинна локалізація

1. Травний канал
2. Дихальні шляхи
3. Кров
4. Зовнішні покриви

Механізм передачі

1. Фекально-оральний
2. Крапельний
3. Трансмівний
4. Контактний

Внутрішньолікарняна інфекція

– будь-яке клінічно виражене захворювання

вірусного, бактеріального, грибкового походження, що виникає внаслідок інфікування при обстеженні, лікуванні чи перебуванні пацієнта в стаціонарі і після його виписування впродовж місяця.

Контингент, який вражається:

1. Пацієнти
2. Медичний персонал

Місце зараження -
лікувально-профілактична
установа (стаціонар,
поліклініка, лабораторія,
донорський пункт і т.п.)

Причина зараження:

1. Контакт з хворим, носієм
2. Порушення санітарно-гігієнічного, протиепідемічного режимів
3. Необеззаражений інструментарій
4. Аварії в ЛПЗ

Санітарно-протиепідемічний режим -

це комплекс організаційних, санітарно-профілактичних і протиепідемічних заходів, які запобігають виникненню внутрішньолікарняної інфекції

Вимоги СПР

- санітарний стан території, на якій розміщена лікарня
- внутрішнє обладнання лікарні
- освітлення
- опалення
- вентиляції
- санітарний стан приміщень лікарні

Основні елементи комплексу заходів

- проведення дезінфекції
- суворе дотримання вимог асептики, антисептики
- передстерилізаційна обробка
- стерилізація
- знезараження повітря
- виявлення носіїв патогенної флори серед медперсоналу та їх санація
- виявлення джерел інфекції у хворих та їх лікування

Санітарно-гігієнічні:

Режим провітрювання

Вентиляція

Кондиціювання

Переносні повітроочищувачі

Роздільні вентиляційні канали

Прибирання помешкань

Регулярність проведення

Використання деззасобів

Дезінфекція притирального інвентаря

Дезінфекція постільних речей

Дезінфікаційна камера

Разові комплекти

Розміщення хворих

1. Дотримання санітарних норм устаткування боксів
2. Устаткування ізоляторів для хворих з ВІЛ-інфекцією
3. Ізоляція хворих з ускладненнями
4. Пологовий будинок: мати і дитя

Раціональна терапія

- Раціональна антибіотикотерапія
- Обґрунтованість

Протиепідемічний режим

- Знезаражування інструментарію
- Централізовані стерилізаційні відділення

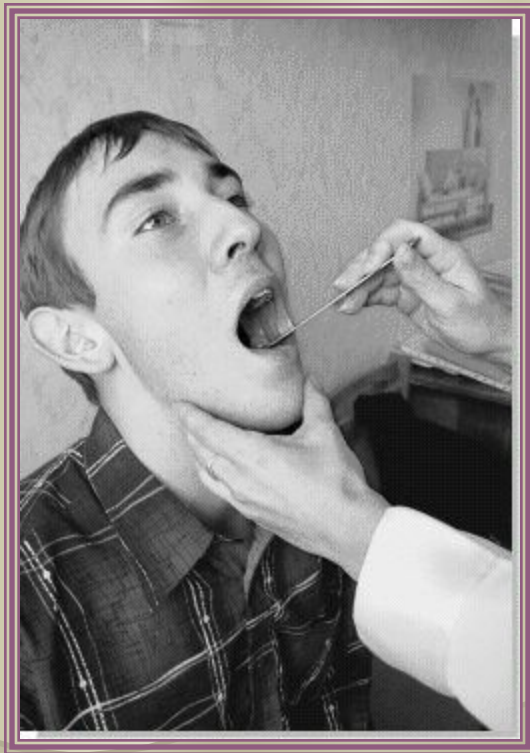
Безпечне харчування

1. Контроль харчоблоку, пункту роздачі
2. Раціональне збереження продуктів

Контроль здоров'я персоналу, хворих

- проведення поточних профілактичних медичних оглядів

Дезінфекція —

це знищення в середовищі, що оточує людину, патогенних мікроорганізмів (бактерій, вірусів, рикетсій, найпростіших, грибів, токсинів), їх переносників (комах, кліщів), а також гризунів.

Мета дезінфекції — знищити збудника інфекції в середовищі, що оточує людину (в приміщенні, на предметах обстановки, на посуді, білизні, одязі, виділеннях хворого тощо).

Для проведення дезінфекції необхідно знати:

- що підлягає знезараженню;
- коли необхідно провести дезінфекцію;
- чим провести дезінфекцію;
- як здійснити дезінфекцію.

Розділи дезінфекції:

- 1 — власне дезінфекція — знищення патогенних мікроорганізмів;
- 2 — дезінсекція — знищення переносників захворювань (комахи, кліщі);
- 3 — дератизація — знищення гризунів;
- 4 — стерилізація — знищення всіх мікроорганізмів.

Види дезінфекції:

вогнищева і профілактична

поточна

заключна

Поточна дезінфекція проводиться у вогнищі інфекції в присутності хворого чи бацилоносія.

Мета: негайне знищення збудника інфекції після його виведення з організму хворого чи носія з метою запобігання розсіюванню збудника в навколишньому середовищі.

Заключна дезінфекція проводиться у вогнищі інфекції після ізоляції хворого чи бацилоносія.

Мета: повне знезаражування об'єктів, які могли бути заражені збудником інфекції

Профілактична дезінфекція

проводиться постійно, незалежно від наявності джерела інфекційного захворювання

Мета: запобігти виникненню і поширенню інфекційного захворювання та накопиченню збудника захворювання в навколишньому середовищі.

Методи дезінфекції:

1. Фізичний
2. Хімічний
3. Комбінований

Фізичні методи:

Механічні методи знезаражування забезпечують видалення, але не знищення мікроорганізмів.

- чистка
- протирання
- миття
- прання
- вибивання
- витрушування
- підмітання
- фільтрація
- провітрювання та вентиляцію приміщення

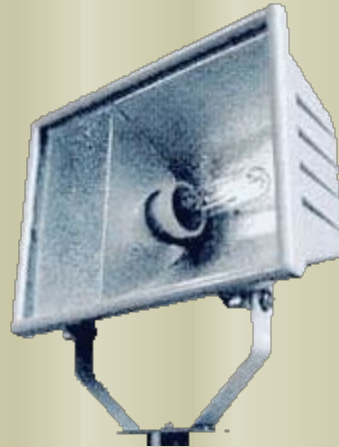
Термічні методи застосування високих та низьких температур

- гаряче повітря
- гаряча вода
- водяна пара
- кип'ятіння
- пастеризація
- спалювання
- обпалювання
- прожарювання
- заморожування
- висушування

Променеві засоби:

1. Сонячне світло
2. Ультрафіолетові промені
3. Радіоактивне випромінювання

Хімічні методи дезінфекції -

використання різних хімічних речовин, які вбивають мікроорганізми на поверхні та всередині різних об'єктів і предметів навколишнього, середовища.

Дія хімічних речовин на мікроорганізми:

- бактерицидна — здатність вбивати бактерії
- бактеріостатична — пригнічувати їх життєдіяльність
- спороцидна — здатність вбивати спори
- віруліцидна — здатність вбивати віруси
- фунгіцидна — здатність вбивати гриби

Хімічні дезінфікуючі речовини

- засоби м'якої дезінфекції - використовують для дезінфекції шкіри, одягу, білизни,
- засоби сильної дезінфекції - використовують для знезаражування дуже забруднених матеріалів (взуття, туалетів, підкладних суден, раковин) і виділень (гній, кал, сеча, харкотиння, блювотні маси),
- засоби для дезінфекції приміщень і наявних у них предметів
- засоби для дезінфекції повітря

Вимоги до дезінфікуючих речовин:

- швидко і повністю розчинятись у воді або добре змішуватись з нею, утворюючи стійкі емульсії;
- діяти швидко і в малих концентраціях;
- забезпечувати незаражуючу дію навіть при наявності органічних речовин, таких як кров, сеча, харкотиння;
- бути достатньо стійкими при зберіганні;
- бути малотоксичними для людей;
- бути доступними і дешевими у виробництві, зручними для транспортування та зберігання.

Групи хімічних препаратів

- **Хлор і хлоровмісні сполуки** - сухе хлорне вапно, розчини хлорного вапна, хлорамін Б, хлоргексидин, неохлор, сульфохлорантоїн, хлорантоїн
- **галогени** - йод, розчин Люголя, йодонат,
- **окисники** - перекис водню (пергідроль), перманганат калію,
- **феноли** - фенол, лізол, нафталізол
- **спирти** - етиловий, метиловий

Групи хімічних препаратів

- **альдегіди** - формальдегід, формалін
- **кислоти** - хлористоводнева, сірчана, азотна, оцтова, молочна, мурашина
- **луги** - вуглекисла сода, поташ, мило
- **солі важких металів** - ртуті дихлорид (сулема), срібла нітрат (колларгол)

Групи хімічних препаратів

- **барвники** - брильянтовий зелений (0,1—2 % спиртовий розчин)
- **детергенти** — миючі засоби (дегмін, дегміцид, роккал, бактерицидне мило «Гігієна»)
- **дезінфікуючі засоби побутового призначення**

Антисептика - комплекс заходів, які спрямовані на знищення мікробів у рані, патологічному вогнищі або в організмі в цілому.

Методи антисептики:

1. Фізичні
2. Механічні
3. Хімічні
4. Біологічні

Фізичні методи:

- зовнішнє дренажування інфікованої рани тампонами та дренажами,
- висушуванням ран за допомогою теплових і світлових процедур, зокрема опромінювання солюксом, кварцевою лампою тощо.
- промивання гнійних порожнин антисептичними розчинами.

Фізичні методи:

- видалення з рани некротичних тканин, згустків крові, сторонніх тіл, а разом з ними і мікроорганізмів, що потрапили в рану (туалет рани (гоління волосся, змащування шкіри навколо рани 5% розчином йоду спиртовим, видалення сторонніх тіл) або первинна хірургічна обробка рани (в перші години).

Хімічна антисептика - знищення мікробів у рані за допомогою різних антисептичних засобів.

Біологічні методи антисептики -

підвищення захисних сил організму і створення несприятливих умов для розвитку мікроорганізмів.

До біологічних антисептичних засобів належать антибіотики, ферменти, імунні сироватки.

Асептикою називають комплекс заходів, спрямованих на запобігання проникненню мікробів у рану.

Правило: все, що стикається з раною має бути стерильним.

УСПІХІВ ВАМ У НАВЧАННІ!